

10 Popüler Kültürün Yerel Kültür Üzerindeki Etkileri

- ▶ Popüler kültürün uluslararası yayılışı coğrafi perspektifle ele alabileceğimiz iki önemli soruna işaret etmektedir.
- ▶ İlki, popüler kültürün yaygınlaşması karşısında geleneksel yerel kültürün tehdit altına girmesi sürecidir.
- ▶ İkincisi, popüler kültürün yerel çevredeki farklılıklara daha az duyarlı olması ve sonuçta köklü çevresel etkiler yaratmasıdır.

10 Popüler Kültürün Yerel Kültür Üzerindeki Etkileri

- ▶ **1. Yerel kültüre yönelik tehdit**
- ▶ Dünyada özellikle bireyler ve aileler özelinde gelir düzeyinin artıyor olması, popüler kültürün araçlarına olan talebin artışıyla sonuçlanmaktadır.
- ▶ Bireyler, yerel kültürden popüler kültüre doğru geçiş yaptıklarında onlar toplumun geleneksel değerlerinden uzaklaşmış olmaktadır.
- ▶ Ayrıca, popüler kültürün gelişmiş ülkelere az gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelere doğru yayılımı, Batı etkisinin baskınlığını dünya çapına taşıyan bir süreç işletmektedir.

10 Popüler Kùltürün Yerel Kùltür Üzerindeki Etkileri

- ▶ **Geleneksel deęerlerin kayboluđu**
- ▶ Yerel kùltürün sembolik değerlerinden biri de kendine has olan giyim tarzıdır. Bugünün Afrika ve Asya ÷lkelerinde kırsal kesimde tarım işçilerinin giydiği kıyafet biçimleri ve kentsel alanlarda yaşayan çalışanların giyim tarzları arasında önemli farklılıklar söz konusudur.
- ▶ Ancak gelişmiş ÷lkelerin giyim biçimlerine yönelik tutunum gösteren adaptasyon, yabancıları taklit etme ve onlar gibi yaşama başarısının bir sırrı niteliğindedir.

10 Popüler Kùltürün Yerel Kùltür Üzerindeki Etkileri

- ▶ Özellikle Asya ve Afrika ÷lkelerinin liderleri gelişmiş ÷kelere yaptıkları ziyaretlerde giyim tarzına bağlı olarak ortaya çıkan bir statü derecelendirmesi ile karşılaşmaktadırlar. Bu özellikle erkeklerin giymiş olduğu takım elbise biçimidir.
- ▶ Dolayısıyla batı kùltürünün bir ürünü olan takım elbise, liderlerin özellikle kendi ÷lkelerindeki liderlik ve otoritenin en önemli sembolü haline dönüşmektedir.
- ▶ Bu sadece ÷lke liderleri ile sınırlı olan bir şey olmaktan çıkıp, dünya çapında pek çok bürokrat ve iş adamının klasik bir giyim tarzı biçimine dönüşmüştür.

10 Popüler Kùltürün Yerel Kùltür Üzerindeki Etkileri

- ▶ Gelişmiş ÷lkelerin kıyafetlerinin benimsenmesi ve kullanımı bazı Ortadoęu ÷lkelerinde tartışmalara yol açmaktadır.
- ▶ Bölgedeki bazı siyasi liderler, Amerika Birleşik Devletleri ve batı Avrupa ÷lkeleri ile kurmuş oldukları yakın ilişkilerin bir göstergesi olarak “batı tarzı iş elbisesini-takım elbise” giymektedirler.
- ▶ Oysa köktenci Müslümanlar, batı tarzındaki bu kıyafetin giyilmesi ve benimsenmesine ve özellikle kentlerde yaşayan kadınların “kara çarşaf-chador”ı bırakarak yerine etek ve bluz giymesini çok ciddi biçimlerde eleştirmekte ve buna karşı çıkmaktadırlar.

10 Popüler Kùltürün Yerel Kùltür Üzerindeki Etkileri

- ▶ İnan'daki 1997'deki başkanlık seçimlerinde birbirine zıt iki lider yarışmıştı: Ali Akbar Nateq-Nuri ve Muhammet Khatami.
- ▶ Bunlardan ilki, İslam pratiklerinin bir gereği olarak popüler kùltürün karşısında yer almış ve göreve geldiğinde de tüm batı kùltürü tarzların yasaklanacağını belirtmişti.

10 Popüler Kültürün Yerel Kültür Üzerindeki Etkileri

- ▶ İkincisi ise, Batı kültürünün etkilerine daha toleranslı bir yaklaşımı benimsemişti.
- ▶ Dinsel ve askeri liderler Ali Akbar Nateq-Nuri'yi desteklerken gençler aşırı bir biçimde Khatami'nin taraftarları olmuşlardı.
- ▶ 21 yaşındaki bir genç kadın şöyle diyordu: "Khatami'nin kazanmasını istiyorum çünkü kot pantolonumu giymeye devam etmek istiyorum".

10 Popüler Kültürün Yerel Kültür Üzerindeki Etkileri

- ▶ **Kadınların geleneksel rollerinde değişimler**
- ▶ Popüler kültürün küresel yayılımı, pek çok yerel kültür çeşidi içinde kök salmış olan kadınların erkeklere itaat etme biçimini aşındırmaktadır.
- ▶ Uzun dönemler boyunca kadınların pek çoğu geleneksel olarak yemek pişirme ve temizlik yapma gibi ev işlerini yapmak, pek çok çocuk dünyaya getirmek ve yetiştirmek üzerine kurgulanan bir dişillik sistemi içerisindeydi.
- ▶ Kadınlardan bazıları ise ev dışında gerek ücretli işlerde çalışanlar gerekse geleneksel el-sanatı ürünlerini satarak eve para/kazanç getirmekteydiler.

10 Popüler Kùltürün Yerel Kùltür Üzerindeki Etkileri

- ▶ 1990'larda Afganistan'da Taliban rejimi döneminde kadınların pek çoğu ciddi biçimde eleştirildi ve yargılandı. Kadınların okula gitmesi, ev dışındaki ilerde çalışması, otomobil kullanması ve kendilerine bakmaları yasaklandı.
- ▶ Sadece tamamıyla örtünen ve kendilerine kocaları ya da kocalarının akrabalarından bir erkeğin eşlik etmesi halinde sokağa çıkmalarına izin verildi. Batı tarzında giyinen, tırnaklarına oje süren, yüzünü açan veya tek başına dolaşan kadınlar şiddet gördü ya da öldürüldü.

10 Popüler Kùltürün Yerel Kùltür Üzerindeki Etkileri

- ▶ Bu koşullar altında eğitim düzeyi düşük kalan ve eşleri tarafından şiddete uğrayan kadınların sosyo-ekonomik statüleri geri planda kalmıştır.
- ▶ Oysa bunun aksine pek çok gelişmiş ülkede, cinsiyet ayrımcılığının nispeten devam etmesine rağmen, yasal eşitlik ve ev dışında sosyal ve ekonomik olanaklardan eşit bir biçimde yararlanma hakkı her iki cinsiyet için de eş düzeydedir.

10 Popüler Kültürün Yerel Kültür Üzerindeki Etkileri

- ▶ Oysa ki, az gelişmiş/ geri kalmış ülkelerde popüler kültürle olan temas bazı kadınlar için, seks işçiliğinde artışta olduğu gibi olumsuz sonuçlar da getirebilmektedir.
- ▶ Japonya ve Kuzey Avrupa ülkeleri (özellikle Norveç, Almanya ve Hollanda) gibi gelişmiş ülkelerde yaşayan yüz binlerce erkek seyahat acentelerinin düzenlemiş olduğu turlara katılarak az gelişmiş ülkelerdeki seks işçiliği yapan kadınlarla temas kurma eğilimi içerisinde olduklarıdır.

10 Popüler Kültürün Yerel Kültür Üzerindeki Etkileri

- ▶ “Seks turları” olarak adlandırılan bu aktivitelerin en çok yönelmiş olduğu ülkeler Filipinler, Tayland ve Güney Kore başta olmak üzere, Endonezya ve Sri Lanka’dır.
- ▶ Bu ülkelerde dövizin bir girdisi olarak uluslararası seks işçiliği özendirilmekte ve desteklenmektedir.
- ▶ Küresel etkileşimin bu formuyla popüler kültüre yaklaşıldığında, popüler kültürün kadınların ev mekanlarında eşit haklar elde etmesinde önemli bir difüzyonist, ancak yerel kültürde ise kadınların bir kısmını para/meta haline dönüştüren bir etkide bulunduğu altı çizilebilir.